

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΘΗΒΩΝ ΚΑΙ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΣΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ

(Δ' Λουκά, 14-10-2018)

Περίεργος ο τίτλος του κηρύγματος αυτού. Τι συμμετοχή μπορεί να έχει ο λαός στο κήρυγμα; Γνωρίζουμε βέβαια ότι, όταν οι ιερείς υστερούν μορφωτικά ή σε κάποιες άλλες ειδικές περιπτώσεις, κατόπιν αδείας των εκκλησιαστικών αρχών, το κήρυγμα μπορεί να το ασκήσει και λαϊκός. Αλλά οι λαϊκοί σαν σύνολο τι συμμετοχή μπορούν να έχουν και μάλιστα στο επίσημο εκκλησιαστικό κήρυγμα απ' άμβωνος, σε επίσημες μέρες εκκλησιασμού; Κι όμως οι πατέρες της Εκκλησίας επισημαίνουν ότι κι ο λαός έχει ευθύνη, για να επιτύχει το κήρυγμα και μάλιστα η συμβολή του είναι καθοριστική και αποφασιστική. Ας δούμε λοιπόν τι λέει η παράδοση της Εκκλησίας μας για το θέμα αυτό.

α'. Ο λαός έχει ευθύνη προσωπική για την έκβαση του κηρύγματος. Στην παραβολή του σπορέως φαίνεται ξεκάθαρα ότι για την επιτυχία της σποράς ευθύνεται όχι μόνο ο σπορέας και ο σπόρος αλλά και η γη. Και μάλιστα η γη. Διότι ενώ ο σπορέας και ο σπόρος είναι ο ίδιος, επειδή η γη είναι διαφορετική σε κάθε περίπτωση, τ' αποτελέσματα είναι διαφορετικά.

Αλλά ας δούμε τι λέγει σχετικά με το θέμα μας και ένας πατέρας της Εκκλησίας μας, ο άγιος Θεόφιλος Αντιοχείας (2^{ος} αιών). Κάποιος Αυτόλυκος, μαθητής και φίλος του αγίου Θεοφίλου, τον ρωτά: «Δείξε μου τον Θεόν σου»· και ο Θεόφιλος απαντά: «Δείξε μου τον άνθρωπό σου κ' εγώ θα σου δείξω τον Θεό μου. Διότι όπως οι τυφλοί δεν μπορούν να δουν τον ήλιο, όχι γιατί δεν υπάρχει, αλλά γιατί αυτοί δεν έχουν υγιείς οφθαλμούς, έτσι συμβαίνει και με τον Θεό. Εάν δεν τον βλέπουν, τον εαυτό τους πρέπει να θεωρούν άρρωστο και να προσπαθούν να τον θεραπεύσουν. Λοιπόν δείξε μου τους οφθαλμούς της ψυχής σου υγιείς, ώστε να μπορούν να δουν, και τ' αυτιά της καρδιάς σου υγιή, ώστε να μπορούν να ακούσουν.

»**Πρέπει η ψυχή σου να είναι καθαρή όπως ένας γυαλισμένος καθρέφτης.** Εάν υπάρχει κάποιο ελάττωμα στον καθρέφτη, τότε δεν μπορούμε να δούμε τον εαυτό μας. Το ίδιο συμβαίνει, και όταν η ψυχή μας είναι σκοτισμένη και μαυρισμένη από τα πάθη· δεν μπορεί να δει τον Θεό. Ο Θεός στέλνει τις ακτίνες του, αλλά ο καθρέφτης της ψυχής μας, επειδή είναι σκουριασμένος, δεν τις δέχεται ούτε τις αντανακλά. Και έτσι μέσα του δεν μπορεί να σχηματισθεί η εικόνα του Θεού. Πώς λοιπόν να λάβουμε γνώση του Θεού;».

Αλλά όχι μόνο σε προσωπικό επίπεδο είναι υπεύθυνος ο ακροατής αλλά και σε εκκλησιαστικό. Είναι υπεύθυνος, αν το κήρυγμα μείνει μόνο σ' αυτόν και δεν φροντίσει να το διαδώσει και σ' άλλους. Ερμηνεύοντας την παραβολή των ταλάντων ο άγιος Χρυσόστομος λέγει ότι οι δούλοι που διπλασίασαν τα τάλαντα είναι οι διδάσκαλοι του ευαγγελίου, οι οποίοι με διαφορετικά προσόντα έκαστος, εργάστηκαν με την ίδια προθυμία, γι' αυτό και είχαν την ίδια αμοιβή. **Ο πονηρός δούλος που πήρε το τάλαντο**

και δεν το αξιοποίησε είναι οι ακροατές, που δεν αξιοποιούν το κήρυγμα ενώ ξέρουν ότι ο δεσπότης θερίζει εκεί που δεν έσπειρε και αποθηκεύει εκεί που δεν αλώνισε.

Προσέξτε, λέγει ο ιερός πατήρ, **στα υλικά πράγματα ο τόκος απαγορεύεται· στα πνευματικά επιβάλλεται**. Ο ακροατής οφείλει να διατηρήσει αλώβητη την διδασκαλία και να την αυξήσει διαδίδοντάς την.

β'. Υπάρχει μια κακή τάση στον λαό να παρακολουθούν τα κηρύγματα όχι ως ακροατές αλλά ως κριτές. Δεν πάνε για να ωφεληθούν αλλά για να κρίνουν, όπως κρίνουν τους ηθοποιούς στα θέατρα ή τους αθλητές στα γήπεδα. Αυτός είναι καλός, ο άλλος καλύτερος, αυτός δεν αξίζει κ.λ.π.. **Θα πρέπει να μάθει ο λαός ότι το κήρυγμα δεν είναι για αισθητική ηδονή και απόλαυση· αλλά είναι θέμα ζωής και θανάτου**. Θα ήταν ανοησία άνευ προηγουμένου να πνίγεται κάποιος και ενώ του απλώνουν τα χέρια τους διάφοροι για να σωθεί, αυτός να ερευνά ποιος είναι όμορφος, νέος, ή μορφωμένος για να του δώσει το χέρι.

γ'. Πολλοί ακροατές, όταν ο ιεροκήρυκας μιλήσει σταράτα για το τι απαιτεί το ευαγγέλιο από μας και προκαλέσει νυγμούς τύψεως στη συνείδησή μας, αρχίζουν αγανακτισμένοι να εξετάζουν αν τα τηρεί ο ιεροκήρυκας ή τα μέλη της οικογένειάς του. Λάθος μεγάλο. Λέγει ο άγιος Μάξιμος ο ομολογητής: «Πολλοί εσμέν οι λέγοντες, ολίγοι οι ποιούντες· αλλ' ουν τον λόγον του Θεού ουδείς ώφειλε νοθεύειν δια την ιδίαν αμέλειαν, **αλλ' ομολογείν μεν την εαυτού ασθένειαν, μη αποκρύπτειν δε την του Θεού αλήθειαν**. Ίνα μη υπόδικοι γενώμεθα, μετά της των εντολών παραβάσεως και της του λόγου του Θεού παρεξηγήσεως». Δηλαδή λίγοι είμαστε αυτοί που τηρούμε τον ευαγγελικό νόμο. Η ανθρώπινη ασθένεια είναι μεγάλη. Πάντως πονούμε και μετανοούμε, γι' αυτό και ομολογούμε την ασθένειά μας. Την δική μας και της οικογένειάς μας. Δεν είμαστε υποκριτές. Αλλά δεν μπορούμε λόγω της δικής μας αμέλειας να νοθεύουμε τον λόγο του Θεού, μη παρουσιάζοντας όσα δεν μας συμφέρουν. Συνεπώς, εάν έτσι ταπεινά παρουσιάζει ο ιεροκήρυκας τον λόγο του Θεού και δεν παριστάνει τον τέλειο και τον σούπερ ευσεβή, ας προσπαθήσουμε να εφαρμόσουμε όσο μπορούμε τον νόμο του Θεού, αδιαφορώντας για το τι κάνουν οι άλλοι.

δ'. Οι πιστοί πρέπει να μάθουν –αντί να κρίνουν το κήρυγμα αισθητικά, ή να κατακρίνουν τον ιερέα, ή ν' ακούνε παθητικά– **να συμμετέχουν κι αυτοί, εκτός των όσων εκθέσαμε, και δια της προσευχής**. Ο Παύλος στην προς Ρωμαίους επιστολή (15,30) παρακαλεί τους πιστούς να συναγωνισθούν μαζί του στο δύσκολο αποστολικό έργο δια της προσευχής. «Παρακαλώ...συναγωνίσασθαί μοι εν ταις προσευχαίς»³ λέγει. Και στην Β' προς Κορινθίους (1,11) τους καλεί να γίνουν συνυπουργοί του εις το έργο του· «συνυπουργούντων και υμών υπέρ ημών τη δεήσει». Αν ο Παύλος το «στόμα του Χριστού» παρακαλεί τους πιστούς να συναγωνισθούν και συνυπουργήσουν στο μέτωπο του κηρύγματος και συγχρόνως ζητεί οι πιστοί να προσεύχονται «ίνα ο λόγος του Κυρίου τρέχη και δοξάζεται» (Β' Θεσ. 3,1-2), «ίνα ο Θεός ανοίξη την θύραν του λόγου, λαλήσαι το μυστήριον του Χριστού» (Κολ. 4,3) και άλλα παρόμοια, τι θα πρέπει να πούμε εμείς.

Ας εννοήσουμε συνεπώς πάντες, ότι το κήρυγμα είναι έργο ολοκλήρου του Σώματος της Εκκλησίας, και ας συμμετάσχουμε όλοι μας κατά το χάρισμα που έχει ο καθένας μας χωριστά στην επιτυχή πραγμάτωσή του.

Αρχιμ. Μελέτιος Απ. Βαδραχάνης